
	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ					
	Технолошки факултет					
	<i>Студијски програм: Хемијско инжењерство и технологија</i>					
	II циклус студија	I година студија				
Пун назив предмета	РАДНА СРЕДИНА					
Катедра	Катедра за заштиту на раду и заштиту од пожара – Технолошки факултет					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
02-2-085-2	Изборни	2	6			
Наставник/ -ци	др Славко Смиљанић, доцент					
Сарадник/ -ци	др Славко Смиљанић, доцент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀		
П	АВ	ЛВ	П	АВ	ЛВ	S ₀
2	2	0	60	60	0	2.00
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 2*15 + 0*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*2.00 + 2*15*2.00 + 0*15*2.00 = 120			
Укупно оптерећење предмета 60+120=180 сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оценити факторе квалитета радне средине. 2. Познати утицаје радне средине на настанак професионалних обољења и повреде на раду. 3. Предупредити могуће повреде на радном месту. 4. Анализирати факторе ризика у радној средини. 					
Условљеност						
Наставне методе	Предавања, аудиторне вјежбе, семинарски рад					
Садржај предмета по седмицама	<ol style="list-style-type: none"> 1. Појам радне средине. Основна својства радне средине. Радно место и његова организација. 2. Елементи радног места. Квалитет радне средине. Индикатори квалитета радне средине. 3. Услови радне средине и услови рада. Фактори радне средине: материјални и друштвени фактори. 4. Услови радне средине I: Климатски услови радне средине: ваздух (састав ваздуха у радној средини, мере за обезбеђење правилног састава ваздуха); температура (температура радне средине, мере за обезбеђење адекватне температуре, грејање, расхлађивање, ниска и висока температура, одевање, проветравање и климатизација радне средине); влажност (влажност у радној средини). 5. Услови радне средине II: Услови радне средине који делују на чула човека: осветљење (квалитет и јачина расвете, врсте расвете, осветљење и продуктивност); боја (боје у простору, боје и осветљење, боје и потрошња енергије). 6. Услови радне средине III: Бука (извор буке, врсте буке, дејство буке). Вибрације (изоженост вибрацијама, деловање вибрације, заштита од вибрација). 7. Услови радне средине IV: Јонизујуће зрачење (извори јонизујућег зрачења, дејство јонизујућег зрачења). Нејонизујуће зрачење (извори нејонизујућег зрачења, радиоталасно и микроталасно зрачење, електромагнетно зрачење). 8. Безбедност и здравље на раду. Хронични и акутни утицаји на здравље. Умор и стрес на радном месту. 9. Интеракција радне средине и човека. Утицај радне средине на појаву повреда на раду. Утицај радне средине на појаву професионалних обољења. 10. Повреде на раду. Фактори који проузрокују повреде на раду. Извори повреде на раду (механички, физички, хемијски, биолошки, ергономски). Непосредни (унутрашњи, интерни) фактори. Посредни (спољни, екстерни) фактори. 11. Професионална обољења. Болести изазване радом. Најчешће групе болести насталих као последица неадекватне радне средине: болести коштаног-зглобног система; болести дисајног система; болести кардиоваскуларног система. 12. Превентивне мера за спречавање повреда на раду. Заштита од механичких повреда на раду. Заштита од електричне енергије. Поступци за обезбеђивање оптималних услова у радној средини. Ергономија средстава за рад и услова рада. 13. Фактори ризика радне средине I: Ризико-фактори мануелног манипулисања. Ризико-фактори опреме, алата, прибора и процеса рада. Хемијски ризико-фактори. 					

	14. Фактори ризика радне средине II: Ризико-фактори интерног јонизирајућег зрачења. Ризико-фактори екстерног јонизирајућег зрачења. 15. Фактори ризика радне средине III: Микробиолошки ризико-фактори. Биолошки ризико-фактори.			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Радић-Шестић, М., Жигић, В.	Услови рада и радне средине, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд	2006.	1-116	
Гашић, М., Мирјанић, С.	Заштита животне и радне средине, Народна и универзитетска библиотека, Бања Лука	2005.	1-291	
Хелета, М.	Пројектовање менаџмент система животне и радне средине, Универзитет Сингидунум, Београд,	2010.	1-303	
Анђелковић, Б.	Основи система заштите, Универзитет у Нишу, Факултет заштите на раду.	2010.	1-256	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Штангл-Шушњар, Г., Зимањи, В.	Менаџмент људских ресурса, Универзитет у Новом Саду, Економски факултет Суботица	2006.	300-435	
Јовановић, А., Михајловић, И., Живковић, Ж.	Управљање производњом, Технички факултет Бор	2005.	249-279	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		6	6 %
	семинарски рад		14	14 %
	колоквијум 1		25	25 %
	колоквијум 2		25	25 %
	Завршни испит			
завршни испит (усмени)		30	30 %	
УКУПНО		100	100 %	
Web страница	www.tfzv.ues.rs.ba			
Датум овјере				